

Foto: Øystein Paulsen

Status og råd

Hummerbestanden langs norskekysten er kraftig redusert sammenlignet med perioden 1928–1960. I 2008 ble det innført nye bestemmelser for hummerfiske med mål om å få opp fangstraten til over 0,1 hummer per teinedøgn. Dette er ikke oppnådd.

Bestandssituasjonen

Hummerbestanden langs norskekysten overvåkes av Havforskningsinstituttet og baserer seg på innsamling av fangstdata fra 50–80 hummerfiskere fra Hvaler til Møre samt forskningsfiske knyttet til spesielle bevaringsområder for arten. Deler av dataserien er unik ved at den kan føres tilbake til 1928. Fiskerne oppgir hvor mange hummer de får per teinedøgn i forbindelse med det årlige hummerfiske. I tillegg foretar instituttet detaljerte målinger av fangstene fra enkeltfiskere i utvalgte kystområder.

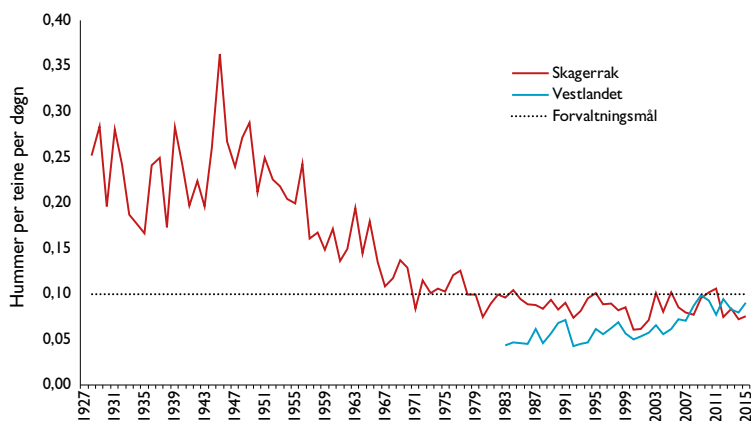
I 2007 startet Havforskningsinstituttet et samarbeid med fritidsfiskere for å evaluere effektene av nye reguleringer. De siste årene har det kommet inn 200–250 rapporter som gir oss mulighet til å følge utviklingen i hummerfangster på regionnivå. Fangstrapportene viser ingen nevneverdig oppgang i perioden 2008 til 2015.

Fiskeri

I Skagerrak står fritidsfiske for 70–80 % av fangsten. Også i Rogaland dominerer fritidsfiske. Fiskeriene nord for Rogaland er ikke undersøkt. Fritidsfiskets omfang medfører store utfordringer for forskningsrådgivning og forvaltning, da Norge ikke henter inn fangststatistikk i fritidsfiske. Havforskningsinstituttet har anbefalt at det innføres krav om påmelding til hummerfiske for effektivt å kunne samle inn gode fangstdata.

Spøkelsesfiske

Mellom 5 og 10 % av teinene går tapt under hummerfiske. Dette kan føre til «spøkelsesfiske» der teinene fortsetter å fange marine dyr etter at de er tapt. I samarbeid med blant annet Fiskeridirektoratet og Norges Dykkeforbund gjennomfører vi nå et forskningsprosjekt for å se på omfanget av spøkelsesfiske og hvilke tiltak som kan iverksettes for å redusere dette.

Fangst per teinedøgn for Skagerrak (fra 1928) og Vestlandet (fra 1983).
Catch per trap days for Skagerrak (from 1928) and the West coast (from 1983).

Hummer – *Homarus gammarus* – Lobster

Utbredelses-, gyte- og beiteområde:

Tilknytning til steinbunn, helst hvor de kan lage/finne huler med flere innganger. Vanligst fra 5–50 meters dyp. Langs kysten fra svenskegrensen til Trøndelag og sporadisk i Nordland, for eksempel Tysfjord.

Alder ved kjønnsmodning: 5–13 år.

Størrelse ved kjønnsmodning: 76–85 mm ryggskjold (22–25 cm totalengde). Minst ved Hvaler, gradvis større mot vest og nord.

Maksimal alder: Hanner 40 år, hunner 70 år (britisk studie).

Maksimal størrelse: Største eksemplar fanget veide 9,3 kg (1931 i Wales).

Biologi: Spiser andre krepsdyr, snegler, flerbørstemark, skjell og fiskeåtsler, men kan også ta fisk i bakholdsangrep. Hunnen bærer befructede egg (utrogn) under halen i 9–11 md fra gyting til klekking. Larven har fire pelagiske stadier (juli–august), men bare de to første stadiene er fanget i planktonhåv og lysfelle. Larvene i de to siste stadiene er dyktige svømmere. Bunnslår ved ca. 3–4 cm totalengde. Yngel under 7 cm er aldri påvist.

Nøkkeltall:

OFFISIELT LANDET FANGST AV HUMMER I 2015:
46 tonn (i 2014: 52 tonn)

VERDI AV LOVLIG OMSATT HUMMER I 2015: 9,1 millioner kroner

Kilde: Fiskeridirektoratet

TOTAL FANGST: Ukjent

Fakta om bestanden:

Hummerens naturlige utbredelsesområde er fra Middelhavet til Polarsirkelen. I norske farvann er hummeren tallrik fra svenskegrensen til Trøndelag, men finnes sporadisk i Nordland.

Hummeren lever vanligvis på hardbunn fra 5 til 50 meters dyp. Om natten foretar den vandring på opptil 1 km, men vender tilbake til faste dagleier. I sommerhalvåret foretar den næringsøk opp på grunt vann, mens den om vinteren trekker til dypere vann og er lite aktiv.

Hummer er en stedbunden art med hjemmeområder av begrenset størrelse (10–50 000 m²). Bevaringsområder for hummer i Skagerrak har vist god effekt på bestanden innenfor områdene.